

“Το οχυρό”

Οχυρό συγκρότημα των Τρουπάκηδων - Μούρτζινων στην Καρδαμύλη

Εγκαίνια 28 Ιουλίου 2018

Διάρκεια 28/7- 31/10 2018

Η έκθεση με τίτλο “Το οχυρό” θα πραγματοποιηθεί στον οχυρό συγκρότημα των Τρουπάκηδων - Μούρτζινων στην παλαιά Καρδαμύλη με τη συνεργασία της Εφορείας Αρχαιοτήτων Μεσσηνίας και του Δήμου Δυτικής Μάνης.

Η έκθεση θα εγκαινιαστεί το Σάββατο 28 Ιουλίου, 8.30μμ.

Το συγκρότημα του γένους των Τρουπάκηδων - Μούρτζινων, μια τυπική οχυρωμένη κατοικία καπετάνιου της Εξω Μάνης της εποχής της Τουρκοκρατίας στην παλαιά Καρδαμύλη, αποκαταστάθηκε πρόσφατα από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού & Αθλητισμού, φιλοδοξώντας να αποτελέσει ταυτόχρονα χώρο εκπαίδευσης, αλλά και αναλογισμού της κοινωνικής συγκρότησης της περιοχής στη διάρκεια μιας μακράς περιόδου.

Επιμέλεια έκθεσης: Θεόδωρος Ζαφειρόπουλος

Συμμετέχοντες καλλιτέχνες και αρχιτέκτονες: Αρβανίτης Νίκος, Βελώνης Κωστής, Γεροδήμος Βασίλης, Γιαννίση Φοίβη, Γρηγοριάδης Γιάννης, Γυπαράκης Γιώργος, Ισιδώρου Γιάννης, Ιωαννίδης Κώστας, Κοτιώνης Ζήσης, Μπασσάνος Κώστας, Παπακωνσταντίνου Νίνα, Παππά Νίνα, Τσώλης Κώστας, Χανδρής Παντελής, Χριστόπουλος Κώστας, Ψυχούλης Αλέξανδρος.

Βασικός άξονας της έκθεσης αποτελεί η διευρυμένη αποκωδικοποίηση των εννοιών που περικλείει ο όρος “Οχυρό”. Στόχος του εγχειρήματος είναι η διερεύνηση των επιμέρους δομών (αρχιτεκτονικών, κοινωνιολογικών και ανθρωπολογικών) που σχετίζονται με την ιστορική γενεαλογία του οικισμού και η μεταφορά τους σε σύγχρονες εικαστικές προτάσεις (ζωγραφική, γλυπτική, εγκαταστάσεις, video, φωτογραφία, επιτελέσεις, αρχαιακές παραθέσεις). Η οχύρωση, απαραίτητη αμυντική μέθοδος έναντι του επαπειλούμενου κινδύνου, συνυφασμένη με την γεωπολιτική και γεωλογική ιδιαιτερότητα της τοποθεσίας, συγκροτεί ένα ενιαίο σύνολο από υπέργεια και υπόγεια έργα που συνδέονται μεταξύ τους με πλέγματα πολιτισμικών αλληλεπιδράσεων. Η βιοπολιτική της οχύρωσης ως πράξη άμυνας σε συνδυασμό με το ενέργημα του καταφυγίου ως χωρικότητα προστατευμένης διαβίωσης, συνθέτουν μια σειρά από υβριδικά μοντέλα που αναλύουν τον

καθημερινό βίο στο πλαίσιο μιας επισφαλούς ανθρωπογεωγραφίας. Ζητήματα όπως η οικιστική αυτονομία, η πατριαρχική οικογένεια ως κυρίαρχη κοινωνική δομή της εποχής, τα φεουδαρχικά κρησφύγετα, οι αμυντικοί μηχανισμοί, η σύνθετη αρχιτεκτονική τυπολογία του συγκροτήματος και οι ύστερες επεμβάσεις αποκατάστασης αποτελέσαν μερικά από τα διεπιστημονικά δεδομένα που συνέθεσαν το πεδίο έρευνας και έμπνευσης για τους 16 συμμετέχοντες εικαστικούς καλλιτέχνες και αρχιτέκτονες. Οι προσκεκλημένοι καλλιτέχνες φιλοξενήθηκαν για 4 ημέρες στην Καρδαμύλη από την Πέμπτη 12 έως την Κυριακή 15 Απριλίου. Εκεί ενημερώθηκαν από την έφορο, αρχαιολόγους, ιστορικούς μελετητές και αρχιτέκτονες που συμμετείχαν στην αποκατάσταση και σημερινή χρήση του μνημείου. Η εργαστηριακού τύπου διαμονή (residency) ήταν προσβάσιμη από την τοπική κοινωνία της Μάνης ώστε το κοινό να συμμετέχει ενεργά στις συζητήσεις και στην ερευνητική μεθοδολογία των καλλιτεχνών.

Το **“Kardamili Project”** είναι μια πλατφόρμα σύγχρονης τέχνης που δραστηριοποιείται συστηματικά στην ευρύτερη περιοχή της Καρδαμύλης Μεσσηνίας. Με ερευνητικό πεδίο το συγκεκριμένο χωριό της Μάνης κάθε διοργάνωση επικεντρώνεται σε θεματικές που προσφέρουν αλληλεπιδράσεις με την ιδιαιτερότητα του τοπίου, το οικιστικό συμβάν, την κοινωνική συνοχή, την τοπική ανθρωπογεωγραφία. Η πλατφόρμα ιδρύθηκε το 2006 με πρωτεργάτη τον εικαστικό καλλιτέχνη Θεόδωρο Ζαφειρόπουλο, επίκουρο καθηγητή ΕΜΠ, τελεί υπό την αιγίδα των πολιτιστικών δραστηριοτήτων του Δήμου Δυτικής Μάνης και υποστηρίζεται από φορείς, ιδιώτες και κατοίκους της περιοχής. Συνεργαζόμενο με καλλιτέχνες, επιμελητές, αρχιτέκτονες, θεωρητικούς και πολιτικούς επιστήμονες το **“Kardamili Project”** είναι ένα πειραματικό πολιτιστικό εγχείρημα που με εκθεσιακές δραστηριότητες και προγράμματα φιλοξενίας (residency) επιχειρεί να συστήσει και να δημιουργήσει υπέρ-τοπικούς επικοινωνιακούς διαύλους με την σύγχρονη καλλιτεχνική πρακτική.

Μέχρι σήμερα στο πλαίσιο του **“Kardamili Project”** έχουν γίνει οι εξής διοργανώσεις σύγχρονης τέχνης: Το 2006 διοργανώθηκε η έκθεση με τίτλο **“Opposite Choice / Αντίστροφη επιλογή”** (επιμέλεια: Λίνα Τσίκουτα) στο παλιό δημοτικό σχολείο Καρδαμύλης Το 2007 διοργανώθηκε η έκθεση- περίπατος με τίτλο **“TransMission / ΕκΠομπή”** (επιμέλεια: Μαρίνα Λαγού) στο παλιό δημοτικό σχολείο Καρδαμύλης και σε πολλά σημεία μέσα στο χωριό (καταστήματα, εστιατόρια, ξενοδοχεία, ερειπωμένα κτήρια). Το 2010 διοργανώθηκε το residency - έκθεση με τίτλο **“Legitimate Possession / Θεμιτή Κατοχή”** (επιμέλεια: Θεόδωρος Ζαφειρόπουλος) σε κεντρικό εγκαταλελειμμένο ζαχαροπλαστείο με σειρά υπαίθριων διαλέξεων και επιτελεστικών ομιλιών. Το 2012 διοργανώθηκε από την ομάδα **“Φιλοπάππου”** το residency με τίτλο **“OffShore”** στην βραχονησίδα Μερόπη που βρίσκεται 400 μ. από την ακτή της Καρδαμύλης. Η έκθεση με τίτλο **“Οχυρό”** αποτελεί το 5ο μέρος μιας σειράς καλλιτεχνικών δράσεων με στόχο την προβολή, την ανάπτυξη, την έρευνα και τον πολιτιστικό αναστοχασμό, με πρωτογενές υλικό την επιθυμία επιστροφής σε μια μικρή κοινότητα της μεθορίου.